

П Л А Н
ПРОТИВМИНСКОГ ДЈЕЛОВАЊА
ЗА ОПШТИНУ УГРОЖЕНУ МИНАМА

НАЗИВ УГРОЖЕНЕ ОПШТИНЕ	ЛОПАРЕ
-------------------------------	---------------

Јануар 2009

ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ	Површина општине у км ²	299,8
	Број становника општине	цца17.000

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ОПШТИНЕ:

Општина Лопаре се налази у сјевероисточном дијелу Босне и Херцеговине (БиХ) и дио је ентитета Република Српска (РС). У току 1992. године, од територије некадашње општине Лопаре настале су двије општине, и то општина Лопаре у РС и општина Челић која је дио Федерације Босне и Херцеговине (ФБиХ). Садашња општина Лопаре заузима површину од 299,8 км² и граничи с општинама Угљевик и Бијељина у РС, Теочак, Сапна, Тузла и Челић у ФБиХ, те са Дистриктом Брчко.

Општина је смјештена на прелазу планине Мајевице ка равницама Семберији и Посавини, и представља средиште овог дијела Подмајевице. Цијело подручје карактерише велики број мањих водених токова, а кроз град Лопаре протиче ријека Гњица. Град Лопаре се налази на просјечној надморској висини од 235м. Природни ресурси којима располаже општина Лопаре су пољопривредно земљиште, шуме и камен, док у мањем и неиспитаном обиму има камене соли и руде угља.

Кроз општину пролази регионални пут Тузла–Брчко и магистрални пут Бијељина–Тузла. Дужина категорисане путне мреже на подручју општине износи 204 км², а има и 333 км некатегорисаних путева.

Ови подаци указују да је путна мрежа прилично развијена, али је број асфалтираних путева, како категорисаних тако и некатегорисаних веома мали.

СТАНОВНИШТВО:

Општину Лопаре цине 33 насељена мјеста организована у 25 мјесних заједница. То су Бобетино Брдо, Брусница, Јабланица, Коњиковићи, Корај, Кореташи, Козјак, Лабуцка, Липовице, Лопаре, Мачковац, Милино Село, Миросавци, Мртвица, Пељаве, Пипери, Пирковци, Подгора, Прибој, Пукиш, Пушковац, Тобут, Вакуф, Вукосавци и Завршје.

Према посљедњем попису становништва из 1991. године, општина је имала 32.537 становника, од чега 18.243 Срба, 11.990 Бошњака, 1.263 Хрвата и 1.041 осталих. Важно је напоменути да је током 1992. године, површина општине смањена за више од 30%, те да готово трећина пријератних становника општине Лопаре данас живи у сусједној општини Челић. У току и након рата дошло је до значајних промјена у демографској структури становништва, а према процјенама Завода за статистику РС за 2005. годину, на подручју данашње општине Лопаре живи 17.101 становника, што је за 47,5% мање у односу на број становника из 1991. године.

Према расположивим општинским подацима за 2005. годину, у општини има 4.885 домаћинства, а просјечна величина домаћинства је 3,5 члана.

С густином насељености од 57 становника на км², општина Лопаре се убраја међу ријетко насељене општине у БиХ, гдје просјечна густина насељености износи 75 становника на км².

Према попису становништва из 1991. године удио женског становништва у укупном становништву је износио 49%, а мушког 51%. Иако подаци о полној структури становништва општине у послеријатном периоду нису доступни, процјењује се да је у односу на посљедњи попис становништва, у Лопарама, као и у осталим дијеловима БиХ, дошло до пораста учешћа жена у укупном становништву.

Прије рата већину становништва општине Лопаре чинило је рурално становништво. Уколико узмемо у разматрање процјене општинских служби о структури становништва у 2005. години, можемо уочити да је у односу на 1991. годину дошло до повећања броја становника у урбаном дијелу општине, иако је и даље велика већина становништва настањена у руралном дијелу општине.

У старосној структури становништва општине у 1991. години значајно је учешће радно способног становништва (од 15 до 64 године старости), док је удио становника до 14 година старости испод границе која дефинише репродуктивну способност становништва (25% становништва до 14 година старости). Према расположивим подацима за 2002. годину, у односу на 1991. годину дошло је до значајног смањења учешћа становништва младе животне доби, те до повећања удјела радно способног становништва у укупном становништву општине.

Посљедњих година природни прираштај је у константном паду а од 2001. године број умрлих је већи од броја рођених, па је сваке године забиљежена негативна стопа природног прираштаја. Просјечна стопа природног прираштаја у посљедње три године је износила -5,93%, што је знатно испод просјечне стопе природног прираштаја у РС. Незнатан раст броја становника у посљедњих неколико година се објашњава повратком ранијих становника општине.

Однос урбаног и руралног становништва 1991.године- Урбано 5%, Рурално 95%.
Однос урбаног и руралног становништва 2005.године- Урбано 13%, Рурално 87%.

Табела 1.: Број становника по мјесним заједницама

Извор: Општина Лопаре (подаци из 2008 године, доступни у општини)

<i>Р.б.</i>	<i>Мјесна заједница</i>	<i>Број становника</i>
1	Бобетино Брдо	580
2	Бријест	194
3	Брусница	420
4	Јабланица	980
5	Кореташи	351
6	Козјак	460
7	Лабуцка	342
8	Липовице	370
9	Лопаре град	1659
10	Лопаре село	1248
11	Лукавица	244
12	Мачковац	450
13	Мирино Село	472
14	Миросавци	449
15	Мртваца	885
16	Пељаве	754
17	Пипери	751
18	Пирковци	761
19	Подгора	417
20	Прибој	1604
21	Пукиш	206
22	Пушковац	547
23	Смиљевац	162
24	Тобут	1489
25	Вакуф	235
26	Вукосавци	405
27	Завршје	49
28	Коњиковићи	83
29	Корај	1.297
	УКУПНО	17.864

На подручју општине Лопаре дјелатност основног образовања организована је у 3 основне школе (деветоразредне) и 15 подручних одјељења.

Школско подручје Основне школе "Свети Сава" су Лопаре, Лопаре Село, Козјак, Пирковци, Мачковац, Јабланица, Лабуцка, Пипери, Вукосавци, Тобут, Вакуф, Брусница и Коњиковићи. Школа данас има шест подручних школа, са 694 ученика од првог до осмог разреда, и 54 радника.

Табела 2. Основне школе у општини Лопаре

Назив основне школе	Број ученика
„Свети Сава“ - Лопаре	487
„Вељко Чубриловић“ –Прибој	198
„Доситеј Обрадовић“ - Корај	115
	800

Подручне петоразредне школе:

Кореташи- 16 ученика
Мртваца- 19 ученика
Бобетно Брдо- 12 ученика
Пушковац- 10 ученика
Мирино Село- 13 ученика
Миросавци- 21 ученик
Брусница- 10 ученика
Мачковац- 37 ученика
Пипери- 33 ученика
Јабланица- 24 ученика
Вукосавци- 39 ученика
Тобут- 41 ученик
Пељаве- 17 ученика
Подгора- 16 ученика
Липовице- 22 ученика

Настава средњег образовања одвија се у 1 школи.

Табела 3. Средња школа у Општини Лопаре

Назив средње школе	Број ученика
СШЦ "В.Караџић", Лопаре бб	381
	381

ПРИВРЕДА:

Општина Лопаре сврстава се у најнеразвијеније општине Сјевероисточне регије, а економска ситуација се из године у годину погоршава. Иницијална анализа указала је на низ интерних слабости које су довеле општину у овако незавидан положај. У општинској управи не постоје сређени подаци о стању у привреди а постојећи подаци су нетачни, те је било врло тешко урадити процјену стања у овој области. Низак ниво сарадње јавног и приватног сектора је такође једна од кључних идентификованих слабости. Недовољно учешће и заинтересованост приватног сектора су дијелом посљедица неорганизованости приватног сектора и неактивности удружења привредника. Велике површине неискориштеног пољопривредог земљишта, слабо кориштење постојећег стручног особља, недостатак планске документације за заштиту, уређење и кориштење пољопривредног земљишта, те загађеност животне средине уочене су као слабости које су кочница интензивнијем развоју пољопривреде.

Застарјела опрема и технологије у некадашњим успјешним предузећима, недостатак производних дјелатности и развојних пројеката за исте, те немотивисаност дијаспоре за улагањем у мала и средња предузећа на овим просторима имају за посљедицу велики број незапослених. Велика стопа незапослености регистрована је посебно међу младим особама што се може довести у везу са недостатком подршке младима и женама у запошљавању и samozapošljavanju, те у ниском нивоу образовања радне снаге. Надаље, ограничена су и средства из општинског буџета намијењена за подстицај развоја малих и средњих предузећа. Мишљење је да недовољан број менаџера и одлазак високообразованог кадра може успорити локални привредни развој. Осим тога и лоша путна инфраструктура на подручју општине једна је од великих кочница за бржи привредни развој општине.

Повољни климатски услови, велике површине расположивог пољопривредног земљишта, те традиција и искуство у пољопривредној производњи (узгој шљива, јабука, крушака, а у посљедње вријеме и јагодичастог воћа) представљају велики потенцијал за развој ових грана пољопривреде. Расположена и релативно јефтина радна снага, која се може едуковати кроз програме едукације путем савјетодавне општинске службе, те сертификовано особље за производњу здраве хране упућују на то да пољопривреда представља значајну дјелатност на подручју општине и да може послужити као основа за даљи развој и запошљавање. Овоме у прилог иде и постојање удружења пољопривредника и пет земљорадничких задруга које би требало боље организовати и ојачати. Иако у општини постоје добри услови за развој сточарства ова грана није до сада била посебно развијена, па је неопходно искористити све потенцијале, како људске тако и природне, и кренути са интензивнијим узгојем свиња, оваца, коза и перади.

Објекти и опрема од предузећа, која су некада били најзначајнији фактори развоја општине Лопаре, сада су неискориштена, па би се уз јасно дефинисану стратегију и привлачење капитала дијаспоре могли створити бољи услови за развој малог и средњег предузетништва у оквиру металне, дрвне и текстилне индустрије. За ове гране привреде већ постоји кадар који би се требао доедуковати у савременим технологијама које захтијева тржиште. Отварању малих и средњих предузећа иде на руку и брзина пружања услуга у општинској администрацији при регистравању самосталних дјелатности, наравно уколико су сви други предуслови испуњени.

На помолу је припрема документације за заштиту, уређење и кориштење пољопривредног земљишта, на нивоу ентитета, која би уредила односе у овој области и омогућила становницима да се интензивније баве пољопривредом. Програми запошљавања које спроводи Завод за запошљавање РС се такођер могу искористити за смањење дуготрајне незапослености и за побољшање тренутно лошег социјалног стања у општини.

МИНСКА СИТУАЦИЈА	Сумњива површина у км ²	8,80
	Број угрожених заједница	10

Проведене противминске акције у периоду 1996-2008:

- Хуманитарно деминирање 820 000 м²
- Проведене акције упозоравања на мине од стране Антиминске иницијативе, Посавина без мина, Прони-а и Црвеног крста Републике Српске а према бази података Центра за уклањање мина у БиХ по угроженим заједницама са укупно 2498 учесника:

Табела 4.: Угожене заједнице Општине Лопаре обрађене УМ активностима

Извор: Центар за уклањање мина у БиХ

2003	2004	2005	2006
Коњиковићи	Коњиковићи		
Козјак			
Лопаре	Лопаре	Лопаре	Лопаре
Мачковац	Мачковац		
Прибој	Прибој		
Тобут			
Вакуф			
Пељаве			
Подгора	Подгора		
Лабуцка			
Брусница			
Јабланица	Јабланица		
Липовица			
Корај	Корај		
Пипери			
Завршје	Завршје		Завршје
	Пукиш		
		Миросавци	

Табела 5.: Општа процјена минске ситуације урађена 2007.године
Извор: Центар за уклањање мина у БиХ

Општина Лопаре									
	Назив заједнице	Број становника	Ниво угрожености	Сумњива површина (км ²)				Процјена броја мина и НУС-а	Инциденти (од 2004. године)
				I категорија	II категорија	III категорија	Укупно		
				Угрожене заједнице	Бријест	194	СРЕДЊЕ		
Брусница	282	НИЗАК	0.00		0.54	0.00	0.54	49.5	
Јабланица	964	СРЕДЊЕ	0.17		0.04	2.49	2.70	421.7	
Лабуцка	371	НИЗАК	0.01		0.00	0.00	0.01	1.6	
Миросавци	449	НИЗАК	0.13		0.30	0.03	0.46	44.1	
Пељаве	754	НИЗАК	0.00		0.01	0.00	0.01	3.3	
Пипери	751	ВИСОК	0.51		0.93	1.70	3.14	570.1	
Подгора	394	НИЗАК	0.01		0.00	0.02	0.03	3.2	
Прибој	1,604	СРЕДЊЕ	0.19		0.15	0.42	0.76	94.6	
Пукиш	206	СРЕДЊЕ	0.00		0.13	0.00	0.13	107.2	
10 заједница	5,969			1.27	2.52	5.01	8.80	1444.8	2*

Табела 6.: Акциони план динамике рада за општину Лопаре кроз године
Извор: Центар за уклањање мина у БиХ

Општина Лопаре			
2009	2010	2011	2012
Деминирање			
Пипери	Лабуцка	Бријест	Прибој
Подгора	Миросавци	Јабланица	
		Пукиш	
Успостава мјера зоне забране кретања у III категорији			
Бријест	Миросавци	Брусница	Подгора
Пипери	Пељаве	Јабланица	
	Прибој		
	Пукиш		

Активности упозоравања на мине вршиће се паралелно са активностима хуманитарног деминирања и обиљежавања према динамици приказаној у табели.

Табела 7.: Тренутно стање пројеката према бази података Центра за уклањање мина БиХ са приказаним намјенама, односно блокадом природних и економских ресурса општине:

Општина Лопаре			
ИД	Површина м ²	Намјена	Операција
51572	21,610	Становање	Чишћење
50906	17,989	Пољопривреда	Чишћење
51085	9,948	Економски ресурси	Чишћење
51139	27,698	Економски ресурси	Чишћење
51273	27,728	Економски ресурси	Чишћење
52220	13,993	Пољопривреда	Чишћење
52330	4,117	Инфраструктура	Чишћење
51285	29,151	Економски ресурси	Чишћење
Укупно:	8 пројеката	152.234 м ²	
51087	32,498	Економски ресурси	ТИ
50903	14,302	Економски ресурси	ТИ
50944	288,279	У циљу ТО	ТИ
50978	19,485	Економски ресурси	ТИ
51059	251,771	У циљу ТО	ТИ
51071	254,352	У циљу ТО	ТИ
51073	32,297	Шумарство	ТИ
51542	34,454	Економски ресурси	ТИ
51559	23,120	Економски ресурси	ТИ
51560	21,840	Економски ресурси	ТИ
51561	29,493	Економски ресурси	ТИ
51562	30,375	Економски ресурси	ТИ
51563	20,308	Економски ресурси	ТИ
51565	25,446	Економски ресурси	ТИ
51566	33,542	Економски ресурси	ТИ
51576	26,375	Економски ресурси	ТИ
52329	29,926	Економски ресурси	ТИ
52331	15,100	Инфраструктура	ТИ
Укупно:	18 пројеката	1.182.963 м ²	
Све Укупно:	26 пројеката	1.335.197 м²	

Табела 8.: Листа приоритета за 2009 годину

Извор: Центар за уклањање мина у БиХ

ИД	Назив	Угрожена заједница	ПМА	Површина	Ниво утицаја
51085	Лукавица-Чаир 3	Лопаре	Чишћење	9,948.00	Високи
51139	Нишан	Лопаре	Чишћење	27,697.50	Средњи
51273	Лугови-Прахуље	Лугови	Чишћење	27,728.00	Високи
51285	Лугови 2	Лугови	Чишћење	29,151.00	Високи
51287	Лугови 3	Лугови	Чишћење	5,675.00	Високи
51272	Лугови	Лугови	ТИ	26,368.50	Високи
50943	Миросавци, Баре-Борак	Миросавци	ТИ	23,309.00	Високи
50903	Миросавци, Баре-Аде 2	Миросавци	ТИ	14,301.50	Високи
51433	Зекића гробље	Коњиковићи	Чишћење	7,877.50	Ниски
51437	Коњиковићи-Баште	Коњиковићи	Чишћење	27,871.50	Ниски
51420	Магарчевина	Коњиковићи	Чишћење	25,409.00	Ниски
51416	Бодериште 3	Коњиковићи	Чишћење	25,957.00	Ниски
51436	Магарчевина 2	Коњиковићи	ТИ	26,939.50	Ниски
51438	Коњиковићи-Баште 2	Коњиковићи	ТИ	24,872.00	Ниски
51439	Коњиковићи-Површице	Коњиковићи	ТИ	20,474.00	Ниски
51415	Коњиковићи-Површице 2	Коњиковићи	ТИ	23,875.00	Ниски
51506	Зељићи	Прибој	Чишћење	5,827.00	Средњи
51509	Зељићи-Бјелевина	Прибој	Чишћење	917.50	Средњи
51514	Ђукановићи-сјеверно	Прибој	Чишћење	3,904.00	Средњи
51525	Ђукановићи-југозападно	Прибој	Чишћење	13,859.00	Средњи
51531	Ђукановићи-Брда	Бријест	Чишћење	12,971.50	Средњи
51572	Савића брдо-куће Којића	Бријест	Чишћење	21,609.50	Средњи
51527	Ђукановићи-Бандера 1	Бријест	ТИ	20,818.00	Средњи
51524	Ђукановићи-Зобишта	Лопаре	ТИ	10,836.00	Средњи
51548	Ђукановићи-Пландишта	Прибој	ТИ	12,305.00	Средњи
51576	Савића брдо-Брезици	Бријест	ТИ	26,375.00	Средњи
51565	Мраморје	Бријест	ТИ	25,408.00	Средњи
51559	Мраморје-Крчевине	Бријест	ТИ	23,082.00	Средњи
51542	Божићи-Преловац	Божићи	ТИ	34,384.00	Средњи
51563	Мраморје-поток Преловац	Бријест	ТИ	20,276.00	Средњи
51561	Мраморје-сјевероисточно	Бријест	ТИ	29,440.00	Средњи
51562	Мраморје-Лице	Лопаре	ТИ	30,326.00	Средњи
52392	Пипери-пут за Травник(ЦИМАП)	Пипери	Чишћење	3,740.00	Високи
52415	Пипери-пут за куће Василића(ЦИМАП)	Пипери	ТИ	16,856.50	Високи
52378	Пипери-куће Василића(ЦИМАП)	Пипери	ТИ	27,289.00	Високи
52418	Пантића поток, ЦИМАП Пипери	Пипери	ТИ	19,720.00	Високи
53384	Доњи Антићи	Пипери	ТИ	84,856.00	Високи
52417	Пипери-Смиљ (ЦИМАП)	Пипери	ТИ	46,036.50	Високи
52393	Поткућница, Пипери	Пипери	ТИ	43,227.00	Високи
52394	Пипери-Липље (ЦИМАП)	Пипери	ТИ	26,937.00	Високи
52389	Пипери-Лучице (ЦИМАП)	Пипери	ТИ	49,053.00	Високи
52395	Пипери-Церић	Пипери	ТИ	31,370.00	Високи
52386	Ријека ЦИМАП Пипери	Пипери	ТИ	62,610.00	Високи
52397	Пипери-Спасојевић	Пипери	ТИ	55,790.00	Високи
52380	Јасен (ЦИМАП)-Пипери	Пипери	ТИ	71,102.00	Високи
52400	Максићи (ЦИМАП)	Пипери	ТИ	88,326.00	Високи
50906	Прибој-Руст	Прибој	ТИ	17,988.50	Високи
51427	Коњиковићи-Бостаниште	Коњиковићи	Чишћење	24,385.50	Ниски
51429	Коњиковићи-Модрашница	Коњиковићи	Чишћење	21,291.00	Ниски
51580	Савићи-Раван	Савићи	Чишћење	27,705.00	Средњи
52330	Потраш-Дебела липа	Потраш	Чишћење	4,117.00	Ниски

Табела 9.: Површине које ће се трајно обиљежавати и процјена потреба за хитно обиљежавање према процјени РК Пале усаглашене са Општином Лопаре:

Р.бр	Заједница	Хитно обиљежавање		Трајно обиљежавање	
		Ново	Обнова	Знакови	Ограда
1	Прибој	20	10	0	0
2	Бријест	30	20	0	0
3	Подгора	0	10	0	0
4	Коњиковићи	0	20	0	0
5	Јабланица	50	0	0	0
6	Пипери	0	10	0	0
7	Лукавица	10	0	0	0
8	Брусница	0	30	180	0
9	Миросавци	0	30	200	0
10	Челић (дио РС)	0	10	0	0
	УКУПНО	110	140	380	0

ПРОВОЂЕЊЕ ПМД У ОПШТИНИ ЛОПАРЕ

Хуманитарно деминирање

Операције чишћења мина и техничког извиђања површина загађених минама одвијат ће се према Годишњем плану ПМД за Босну и Херцеговину усвојеном од стране Савјета министара БиХ у складу са усвојеним листама приоритета ентитетске владе.

Обим урађених послова на деминирању ће директно зависити од издвојеног новца донатора, ОСБиХ и Цивилне заштите РС. Дио додатних средстава би требала обезбиједити и Босна и Херцеговина као држава, а према акционом плану које је подржао Савјет министара.

У овом тренутку не постоје јасне назнаке да ће се и Општина Лопаре активно финансијски укључити у овај дио ПМД, иако се у будућности од ње то очекује бар у дијелу развојних пројеката за које постоји сметња у реализацији због постојања минске ситуације.

Упозоравање на мине

Упозоравање на мине (УМ) ће се планирати на основу Стандарда за упозоравање на мине и Стандардних оперативних процедура за упозоравање на мине те у складу са капацитетима локалних заједница које су класификоване по степену угрожености, Акционом плану и у склопу провођења других ПМД – повезивање са заједницом, кроз активности јавног информисања, постављања информативних билборда са минском ситуацијом у општини, кроз образовни систем у основним и средњим школама, кроз операције генералног извиђања, хитног обиљежавања, пројекте трајног обиљежавања као и кроз операције успоставе мјера зоне забране кретања у III категорији приоритета.

У току израде плана ПМД за Општину Лопаре идентификоване су слиједеће угрожене групе које је неопходно приоритетно третирати активностима упозоравања на мине:

- Школска дјеца
- Становништво које се бави пољопривредном
- Становништво које се бави сточарством
- Становништво које се бави сјечом шуме
- Ловци
- Радници шумског газдинства

Провођењем активности упозоравања на мине повећаће се свијест мјештана о постојању мина у заједницама а такође и знање о сигурним површинама и границама ризичне површине које ће бити третиране хуманитарним деминирањем према динамици Акционог плана. Становништво ће бити информисано о локацијама обиљеженим трајним ознакама, сврси постављених знакова за упозоравање на мине, као и доприносу за очување истих од стране становништва.

Провођењем планираних активности упозоравања на мине смањиће се ризично понашања код угрожених група и појединаца.

Носиоци активности

Носиоци активности из Општине Лопаре се огледају у раду начелника општине са свим пратећим службама, лицем именованим од стране начелника општине – координатор деминирања, представника локалних заједница преко мјесних заједница, као и представника удружења и друштава која дјелују на подручју Општине Лопаре.

Носиоц активности испред Центра за уклањање мина у БиХ је Регионална канцеларија Пале са расположивим капацитетима за провођење ПМД које се огледа кроз операције генералног извиђања, отварања и праћења задатака ПМД, координацијом са локалним и свим осталим заинтересованим субјектима.

Носиоци активности ПМД испред донатора и њихових агената су владине, невладине организације и комерцијалне компаније акредитоване за противминско дјеловање у БиХ као и сви остали заинтересовани субјекти.

ДАТУМ ИЗРАДЕ	ДАТУМ 1. РЕВИЗИЈЕ	ИЗРАДИЛА РЕГИОНАЛНА КАНЦЕЛАРИЈА ПАЛЕ

ОДОБРАВА ОПШТИНА ЛОПАРЕ	САГЛАСНА КАНЦЕЛАРИЈА БАЊА ЛУКА	ОДОБРИО БХМАК САРАЈЕВО